

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В ОБЛІКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ПІДПРИЄМСТВА

Ялигіна М.

Національний університет харчових технологій

Формування облікової політики — одне з найважливіших питань організації бухгалтерського обліку на кожному підприємстві. У нормативних документах, які регулюють облік відповідних об'єктів, передбачено декілька варіантів вирішення певних облікових питань [1, с.26]. Згідно п. 1.2. Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства затверджених Наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 р. № 63 підприємство самостійно на основі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку визначає за погодженням з власником (власниками) або уповноваженим ним органом (посадовою особою) відповідно до установчих документів облікову політику підприємства, а також зміни до неї [3].

Облікова політика — це не просто сукупність способів ведення обліку, обраних відповідно до умов господарювання, а й вибір методики обліку, яка дає змогу використовувати різні варіанти відображення фактів господарського життя. В широкому розумінні її можна визначити як управління обліком, а у вузькому — як сукупність способів ведення обліку (вибір підприємством конкретних методик ведення обліку) [3, с.51].

Стосовно до управлінського обліку облікова політика підприємства — це прийнята ним сукупність способів ведення обліку, калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) і складання внутрішньої звітності з метою контролю та управління діяльністю підприємства.

На вибір і обґрунтування облікової політики з управлінського обліку вирішальний вплив роблять ті ж фактори, що і на облікову політику для цілей бухгалтерського фінансового обліку (організаційно-правова форма організації, галузева приналежність, вид діяльності, масштаби діяльності, управлінська структура підприємства та структура бухгалтерії фінансового та управлінського обліку, фінансова стратегія підприємства, матеріальна база, ступінь розвитку інформаційної системи на підприємстві, в тому числі управлінського обліку, рівень кваліфікації працівників, що займаються управлінським обліком).

Крім того, беруть до уваги такі завдання як: рівень розвитку управлінського обліку на підприємстві, наявність обґрунтованих норм і нормативів використання ресурсів, діючі та плановані до впровадження системи контролю використан-

ня ресурсів, системи матеріального стимулювання працівників за кінцеві результати їх діяльності та інші особливості діяльності підприємства.

Бухгалтерський облік регламентований, а управлінський облік спирається виключно на внутрішньофірмові стандарти. Ця відмінність істотно впливає на обсяг і вимоги, пропоновані до бухгалтерської та управлінської облікової політики.

Основна мета бухгалтерської облікової політики — документально оформити вибраний підприємством спосіб ведення обліку в рамках українських П(С)БО. Управлінська облікова політика набагато ширша. При розробці управлінської облікової політики можна використовувати досвід фахівців компанії, що займаються веденням управлінського обліку, а також найкращий світовий досвід, відбитий в міжнародних стандартах фінансової звітності, головний принцип якої — «переважання сутності на формою», який підходить цілям управлінського обліку.

Наприклад, при виборі способів оцінки в управлінському обліку може бути використана оцінка за справедливою вартістю, коли до обліку приймається реальна ринкова вартість ресурсу (основного засобу, нематеріальних активів, запасів, зобов'язань), а не його балансова вартість. Або співвіднесення витрат з їх носієм, а не з періодом їх виникнення. Так, в бухгалтерському обліку витрати відносяться до періоду їх виникнення, а в управлінському обліку ми можемо прямо віднести витрати до джерела їх виникнення — або до центру фінансової відповідальності, або до конкретної угоди.

При цьому затверджуються: варіанти обліку та оцінки об'єктів обліку; робочий план рахунків управлінського обліку; форма первинних документів і облікових реєстрів, використовуваних в управлінському обліку; форми звітів центрів витрат і центрів відповідальності; перелік центрів витрат і центрів відповідальності; методи калькулювання собівартості продукції для відповідних центрів витрат і центрів відповідальності; трансфертні ціни; правила документообігу і технологія обробки облікової інформації; порядок контролю господарських операцій; інші рішення, необхідні для організації управлінського обліку.

Прийнята облікова політика підлягає оформленню відповідної організаційно-розпорядчою документацією (наказами, розпорядженнями і т.п.) підприємства.

Способи управлінського обліку, обрані організацією при формуванні облікової політики, застосовуються з 1 січня року, наступного за роком затвердження відповідного організаційно-розпорядчого документа.

Грамотно прописана бухгалтерська та управлінська облікова політики допоможуть оптимально організувати облік і заощадити матеріальні та трудові ресурси підприємства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Маренич Т.Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: підручник/ Т.Г. Маренич. — К.: Професіонал, 2005. — 891 с.

2. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 р. № 63 [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=382876&cat_id=293536/

3. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку: Підруч. для студ. спец. «Облік і аудит» вищ. навч. закл. / За ред. Ф. Ф. Бутинця. — 3-є вид., доп. і перероб. — Житомир: ПП «Рута», 2002. — 592 с.

Науковий керівник: Осадча Г.Г.